

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Transportmarknadsenheten

Angående remiss av Trafikverkets redovisning av regeringsuppdrag om hantering av transportdispenser

Mobility Sweden är den svenska branschorganisationen för tillverkare och importörer av personbilar, lastbilar och bussar. Fordon, oberoende om valet är personbil, lätt lastbil, buss eller tung lastbil, utgör en viktig del av samhällsstrukturen som underlättar individens vardag. Just nu genomgår fordonsbranschen en historisk omställning med skifte av drivlinor, nya affärsmodeller, uppkoppling, digitalisering och en högre grad av automatisering av fordonen. Elektrifieringen är huvudspåret i omställningen, men användningen av biodrivmedel och grön vätgas spelar en avgörande roll. Den gröna omställningen bidrar till att stärka industrins konkurrenskraft, främja exportframgångar, utveckla jobben i Sverige och bidra till landets välfärd. Därtill medför de nya fordonsteknologierna reducerade utsläpp, en minskad ljudnivå och förbättrad trafiksäkerhet. Branschen bidrar även till utsläppsminskning globalt och möjliggör för Sverige att nå uppsatta klimatmål och skapar långsiktigt hållbar tillväxt.

Mobility Sweden har tagit del av rubricerad remiss. Vi anser att Trafikverkets rapport ger en god bild av nuvarande förutsättningar för hantering av transportdispenser liksom de problem som är kopplade till nuvarande ordning och möjligheterna att lösa dessa på ett effektivt sätt. En rationell hantering av transportdispenser inom Sverige är givetvis av stor betydelse för alla berörda parter; från transportköparna och de som utför transporter till kommuner och berörda myndigheter. Likaså är det viktigt att Sverige tar höjd för det reviderade Mått- och vikt direktivet med dess troliga krav på tillhandahållande av ett elektroniskt informations- och kommunikationssystem med en enda nationell kontaktpunkt för ansökningar avseende dispenser.

Mobility Sweden ser därför positivt på förslaget att Trafikverket helt tar över ärendehandläggning och beslut från kommunerna, enligt rapportens avsnitt 5.1. Sverige skulle därmed erhålla en ordning som enligt vår uppfattning blir betydligt enklare och effektivare för alla inblandade parter, samtidigt som den harmoniserar med våra grannländer.

Det är i sammanhanget dock mycket viktigt att den kunskap och lokalkännedom som finns inom respektive kommun även fortsättningsvis tas tillvara. Effektivisering av ansökningsförfaranden och administration får inte ske på bekostnad trafiksäkerhet, eller leda till snabbare nedbrytning av det kommunala vägnätet. Mobility Sweden anser därför att det är viktigt att de kommuner som, enligt Trafikverkets rapport, förlorar kostnadstäckning genom uteblivna ansökningsavgifter, kompenseras på annat sätt. Om Trafikverkets förslag ska fungera i praktiken, kommer myndigheten sannolikt även fortsättningsvis vara beroende av den kompetens som finns i enskilda kommuner.

Den avgift som i en framtida modell tas ut av Trafikverket, skulle t.ex. kunna ta hänsyn till någon form av schablonersättning till de kommuner som involveras i respektive ärende. Sannolikt är detta något som måste förhandlas gemensamt av SKR och Trafikverket – inte minst då enskilda kommuner kan tänkas ha ett mycket stort intresse av att transporter med krav på dispens verkligen genomförs inom den egna kommunen. Avgiften måste således även i framtiden betraktas som skälig av de som ansöker om dispens. Att den samlade avgiften generellt riskerar att höjas skulle dock kunna motiveras genom ett enklare ansökningsförfarande, snabbare handläggningstider och mindre administration.

Avslutningsvis ser Mobility Sweden mycket positivt på Trafikverkets förslag till förenklingar och effektiviseringar, vilka kan genomföras även med dagens ansvarsfördelning. Vår uppfattning är att en webblösning som bygger på ett (1) gemensamt system för ansökan, en ökad andel förenklade samråd, ökad harmonisering mellan kommunerna, gruppbeslut och förenklade krav på beskrivning av lasten snabbt skulle bidra till positiva effekter, parallellt med den fortsatta utvecklingen av en ny långsiktig lösning enligt Trafikverkets förslag.

Stockholm den 28 november 2024

Calle Beckvid,
Senior rådgivare, regulatoriska frågor
Mobility Sweden